

A Catalunya, l'aigua escasseja

Catalunya va viure un dels episodis més greus de sequera entre l'abril de 2007 i el maig de 2008. Setze mesos sense pluges destacables a les capçaleres dels rius catalans. Això va provocar que a partir del mes d'abril s'activés el Decret de sequera coincidint amb els pocs cabals líquids en els embassaments de les conques que estaven al voltant del 46%. Tot i un petit repunt de les reserves durant el maig, en els següents mesos s'anaren reduint de manera lenta i progressiva les provisions en els pantans. El Decret de Sequera va estar vigent fins al gener de 2009. Van ser els anys que va començar a circular aquesta consigna «L'aigua, un bé escàs» i es parlava que cada cop ho seria més i es crearien greus problemes, en primer lloc, als pagesos que la volen per regar, després afectaria a tota la població perquè si no entra aigua a les llars, estem perduts (els primers dies fa gràcia i tens paciència per anar a buscar-ne a la font o pouar-la, però al cap d'una setmana gens). El nombre de boques humanes augmentaria en el decurs del temps, com les necessitats de consum d'aigua per coses artificials. Les noves necessitats falses en el sentit que podríem prescindir-ne, que sense elles viuríem: piscines particulars també municipals, camps de golf, la neu artificial, jardins particulars, dutxes públiques, etc. Si bé és cert que en el planeta hi ha suficient aigua potable per abastir tots els que l'habiten, està distribuïda de forma desigual, no és de fàcil accés, no s'utilitza racionalment, ni es gestiona de forma sostenible i eficient. El meu pare, en Tonet de la Fàbrica, com el coneixia tothom, fou jutge de pau durant molts anys i les baralles per l'aigua van ser les que més el van obligar a intervenir per posar ordre i pau entre veïns. Sempre era el mateix romanço, quan un regava, un espavilat li robava el torn i li tallava l'aigua, a vegades els recs eren quilomètrics i el pagès sense aigua havia de fer un llarg recorregut fins a trobar la fuita i s'acabava sovint a cops de puny; el pare intervenia perquè es respectessin les tandes. En el meu poble, Arbúcies, no hi hauria d'haver conflictes per l'aigua perquè poques són les cases pageses de secà; hi ha aigua arreu. El sistema de regadiu fou dissenyat i executat per un enginyer francès que es va casar amb la pubilla més maca i rica del poble. Passats uns anys de la Guerra del Francès va tornar al poble, com altres soldats, per viure en família i continuar millorant la xarxa de recs. M'ha agradat sempre dir aigua potable, apta per servir de beguda, i no «aigua de boca» de la qual en parlava el conseller Francesc Baltasar d'Iniciativa els Verds, fidel devot de la Maredeu de Montserrat a qui va pregar i la Verge ens salvà del tenaç eixut, com bé ha recordat en el seu article sabatí l'admirat Jordi Xargayó. Aquesta setmana passada alguns alcaldes, un d'ells amic meu, estaven molt enfadats perquè la Generalitat exigeix que s'arreglin immediatament les fuites d'aigua, que s'arregli bé el sistema de distribució o els multarà. Abans com que hi havia aigua, si uns tubs rebentaven, el fontaner, un manetes, ho solucionava temporalment. Al cap d'unes hores o d'un dia, l'aigua arribava. Cap ajuntament volia que el pressupost només servís per arreglar els conductes d'aigua i la Generalitat tampoc insistia. Ara han rebut els alcaldes. L'aigua de l'aixeta per raons de seguretat és la més controlada. Si bé es determina que és potable, sobre la qualitat mineralògica no en diuen res. Ha passat de moda l'estiueig dels rics d'anar a prendre les aigües en els cars balnearis amb salons de ball i ruletes o en poblets d'aigua mineral sana. En Josep Pla m'havia comentat que l'error de Catalunya és ser geogràficament massa muntanyosa. Ell hauria tret muntanyes i turons perquè no són cultivables i tapen la vista. Hauria conservat la serralada dels Pirineus i alguna cadena del rerepaís. Jo era molt jove i si el paisatge era massa muntanyenc, m'era igual, jo volia que em parlés de literatura, però sempre em feia enfadar, perquè per a ell els bons estaven morts i d'escriptors vius excel·lents, només quedava en Jean-Paul Sartre, a qui tots dos admiràvem perquè a més d'escriure bé era el més intel·ligent d'Europa. Jo li deia que ell era el millor escriptor, sense negar-ho, em venia a dir que no era cap gran mèrit perquè dels seus coetanis uns eren poc homes, altres comunistes, periodistes que pretenien fer literatura i professors autors de llibres il·legibles. Em deia que jo escrivia coses estranyes, però era encara molt juvenívola, molt tendre. Quan hi penso i pel que he comprovat crec que en J. Pla s'equivocava. Ho vaig pensar viatjant quan em vaig trobar amb els grans rius europeus. Necessitem aigua, Catalunya necessita un Rin i un Loira, especialment a les comarques del nord de Girona. Rius angulejant, que dibuixin meandres esplèndids que reguin tots els camps. Ja farem bonics ponts. La sequera s'ha encruelit amb les oliveres i hem recordat la metàfora de Góngora «líquid or o or líquid» referit a l'oli. Ara en

necessitem una per l'aigua que destaquí el seu valor.

Font del document: <https://www.diaridegirona.cat/opinio/2024/01/31/catalunya-l-aigua-escasseja-97548544.html>